

Camí Ral

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Pont de Vilomara i Rocafort
Alçada: 186

Coordenades:

Latitud: 41.70089
Longitud: 1.86974
UTM Est (X): 405957
UTM Nord (Y): 4617184

Classificació

Número de fitxa 08182 - 324
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XI-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Alguns trams estan asfaltats i d'altres s'han perdut.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart - Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 15/08/2018 - 02:00

Descripció

El Camí Ral era la via de comunicació que comunicava Barcelona i Manresa i que travessava pel terme municipal del Pont de Vilomara i Rocafort.

De Barcelona a Manresa el recorregut del Camí Ral era el següent: un cop fora de la ciutat, passant pels

barris del Clot i de Sant Andreu, el camí anava fins el coll de Montcada, cap al Vallès, travessant Ripollet i Barberà en direcció Sabadell. Un cop a la ciutat es circulava per l'actual Passeig de Manresa en direcció nord-oest i deixant Sant Julià d'Altura, s'arribava a la Creu de Bessanta, on hi havia una bifurcació. D'aquí sortia un brancal o ramal cap a l'esquerra que menava a Terrassa. El de la dreta anava a Castellar del Vallès i Caldes de Montbui. La principal conduïa fins a Matadepera, que remuntant la riera de les Arenes arribava fins a l'Hostal de la Barata. A partir d'aquí calia travessar la Serra de l'Obac. Un cop passats els colls Estret i Daví, la ruta es feia més suau. Passats els colls de la Morella i de Gipó, s'arribava a l'Hostal de Sant Jaume de Vallhonesta que passant per la Casanova de Sant Jaume arribava fins al Pont de Vilomara, on creuant el riu Llobregat pel pont antic es passava pel pla de Cal Gravat, Sant Bartomeu i Santa Clara entrant a Manresa.

Ferrando (1988), descriu un tram del Camí Ral en el seu pas pel Pont de Vilomara procedent de l'Hostal de Sant Jaume de Vallhonesta: "el camí ral voreja el gran casal per la dreta fins arribar a l'era, des d'on continua entre ruïnes i marges de pedra. La ruta remunta i volta per l'esquerra un esperó rocós que s'alça davant la casa fins arribar a un collet. En aquest punt l'autèntic camí ral continuava pel ramal de l'esquerra, que al cap de poc es perd. Cal passar a l'altra banda de l'abrupte collet, on trobarem un corriol conegut pel nom de la Drecera fosca, el qual es pot seguir per la dessolada vessant de la riera de Sant Jaume fins a retrobar el camí ral en una esplanada on conflueixen diversos camins. Pel de la dreta, que ateny novament la carena (NW). Aquí el camí ral surt del terme de Sant Vicenç de Castellet i s'endinsa breument pel de Mura, per passar al cap de poc al terme del Pont de Vilomara. Es passa de llarg un trencall a mà dreta, i aviat vindrà un segon que s'haurà de seguir tot deixant l'ample camí carreter a mà esquerra. A partir d'aquest punt el camí esdevé un xic confús en alguns trams, i cal parar molta atenció per a no perdre'l. Es voregen uns llargs marges empedrats, i per la carena s'assoleix un collet, on el camí es bifurca. Es deixa el ramal de l'esquerra, que puja a un dipòsit d'aigua i se segueix pel de la dreta que davalla el Serrat dels Trons avall fins arribar al nucli urbà del Pont de Vilomara per on s'haurà de travessar el pont antic".

El pont antic forma part del traçat del Camí Ral que travessava el riu Llobregat i pujava cap el Coll de Coscolla, passant per l'hostal de Sant Jaume De Vallhonesta. Aquest camí ja està documentat l'any 1007 en el seu pas pel coll de Gam o coll de Daví. També s'ha documentat un ramal que des de dins el nucli de Rocafort, concretament el carrer de les roques, pujaria en direcció al Bofí i passaria pel costat mateix de la masia de les Grauetes.

Observacions:

En realitat no existeix un sol camí Ral i les notícies de vegades es contradiuen. A més a més se sobreposen altres camins que la gent ha anat assimilant al camí Ral.

Història

La comarca del Bages destaca per dues característiques rellevants, en primer lloc hi travessa el riu Llobregat i els seus afluents; en segon lloc, és un pol important de comunicacions entre el Barcelona i el Pirineu i les planes cerealistes de Lleida, la Segarra i la part oriental de Catalunya. Les vies de comunicació van continuar essent les mateixes fins ben entrat el segle XIX. Totes elles passaven per Manresa, i d'aquí partien cap a Barcelona, o Terrassa, passant pel Pont de Vilomara, Sant Vicenç de Castellet i Castellbell i el Vilar. A finals del segle XVIII el tram del Coll de Daví es trobava en molt mal estat, la qual cosa motivà que s'intentés arranjar projectant millores en el traçat. Però al voltant dels anys 1804 les obres es varen abandonar degut a que es construeix un nou camí que unirà Manresa amb la carretera de Barcelona a Madrid per Can Maçana. La ruta, patirà les guerres napoleòniques i no es podrà acabar fins entrat l'any 1835. Tanmateix va ser emprat durant encara uns quants anys per al transport a bast del cotó des del port de la Ciutat Comtal fins a les indústries tèxtils de pobles com Sant Vicenç de Castellet o Castellgalí. Amb la inauguració el 3 de juliol de 1850 de la línia fèrria entre Terrassa i Manresa, el Camí Ral s'anirà

abandonant quedant relegat a un camí ramader.

Alguns dels personatges famosos que varen freqüentar el Camí Ral, en Perot Rocaguinarda, en Trucafort, conegut també com a Gabriel Torrent de la Goula, en Sastre Domingo i Jeroni Ramona, i en Capablanca.

Bibliografia

FERRANDO i ROIG, Antonio (1988). Cròniques bandoleres de Sant Llorenç de Munt. El Camí Ral de Barcelona a Manresa. Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Cavall Bernat, 15.

RIERA, Antoni (2003). La red viaria de la Corona Catalanoaragonesa en la Baja Edad Media, dins de Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia, 23/24. Publicacions de la Universitat de Barcelona.

